

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лікарські рослини, їх ресурси і культивування

Освітній рівень магістр

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність 205 Лісове господарство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «17» січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Лікарські рослини, їх ресурси і культивування
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2 курс/3 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Лікарські рослини, їх ресурси і культивування» є ознайомлення студентів з історією вивчення фундаментальної ролі лікарських рослин у житті людини, різноманіття дикорослих та культивованих представників флори України як джерела лікарських препаратів рослинного походження, формування у студентів цілісного уявлення про сучасний стан лікарських рослин в окремих регіонах і в державі вцілому, надати майбутньому спеціалісту всебічні знання про лікарські рослини, раціональне використання і охорону їх ресурсів та методи їх культивування. Завдання: під час вивчення навчальної дисципліни «Лікарські рослини, їх ресурси і культивування» студенти отримують чіткі знання про лікарські рослини та їх біологічно активні речовини; лікарські рослини природних, штучних та антропогенно трансформованих фітоценозів; сучасний стан та динаміка використання і відтворення ресурсів лікарських рослин їх збереження і примноження; технології культивування і заготівлі лікарської рослинної сировини; перспективи використання культури клітин та тканин лікарських рослин; інтродукція та введення в культуру лікарських рослин.

Компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні

міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення.

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

СК 6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля.

Програмні результати навчання

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.

РН 4. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Студентський путівник	Ознайомлення з структурою університету. Студентські організації. Наукова бібліотека. Е- університет. Унікальні додаткові можливості для студентів ПНУ. Навчальний процес.	Питання
2.	Наука фармакогнозія, основні поняття. Історія розвитку фармакогнозії.	Фармакогнозія. Фітотерапія. Ароматерапія. Сучасні технології. Біолого-екологічна, фармакологічна характеристика лікарських рослин.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
3.	Лікарські рослини у природних та штучних фітоценозах, на об'єктах садово-паркового господарства.	Лікарські властивості деревних і чагарникових рослин. Лікарські властивості трав'янистих рослин. Лікарські рослини для лікування найбільш поширених хвороб. Поширення лікарських рослин у регіонах України. Лісові ягоди. Їх поширення застосування, заготівля, переробка.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
4.	Біологічно активні речовини лікарських рослин. Лікарська рослинна сировина та її фармакологічна дія. Цілющі властивості лікарських рослин.	Біологічно активні речовини в лікарських рослинах. Мінеральні речовини.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
5.	Особливості заготівлі	Декоративні властивості лікарських	Опрацювання

	та переробки лікарської рослинної сировини.	рослин. Підприємства в Україні по переробці лікарської сировини.	лекційного матеріалу. Тести, питання.
6.	Плантаційне вирощування лікарських рослин. Сучасні проблеми та перспективи плантаційного вирощування.	Видове різноманіття лікарських рослин на об'єктах садово-паркового господарства, в лісопаркових насадженнях. Інтродукція лікарських рослин. Біологічний і господарський запас лікарських рослин.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
6.	Раціональне використання та збереження рідкісних лікарських рослин.	Цілющі властивості рідкісних лікарських рослин. Лікарські рослини Червоної книги України. Імпортована лікарська сировина.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Практичне заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції																			-
Практичні з-тя		4		4		4		4		4		5			5				30
Самостійна р-та													10						10
Індивідуальні завдання																10			10
Залік																		50	50
Всього за тиж-нь		4		4		4		4		4		5		10	5	10	50		100

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література: Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аннамухаммедова О.О. Лікарські рослини: навч. посібник [для студентів вищ. навч. закл.] / О.О. Аннамухаммедова, А. О. Аннамухаммедов. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014.- 202 с. 2. Іващенко О.О., Іващенко О.О. Загальна гербологія: монографія. – НААН, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків, Інститут захисту рослин НААН. – Київ: Фенікс, 2019. – 752 с. 3. Кобзар А.Я. Фармакогнозія в медицині: Навч. посібник. – К.: Медицина, 2007. – 544 с. 4. Ковальов В.М., Павлій О.І., Ісакова Т.І. Фармакогнозія з основами біохімії рослин: підручник. – Харків: Вид-во НФаУ, МТК-книга, 2004. – 704 с. 5. Мигаль А.В. Бокоч В.В. Недревні ресурси: навч. посіб. – Ужгород: Говерла, 2017. – 128 с. 6. Мінарченко В.М., Серeda П.І. Ресурсознавство. Лікарські рослини: Навчально-методичний посібник. – К.: Фітосоціоцентр, 2004. – 71 с. 7. Мінарченко В.М., Тимченко І.А. Атлас лікарських рослин України (хорологія, ресурси та охорона). – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 172 с. 8. Познякова С.І. Недревні ресурси лісу. Лісові лікарські рослини. Древа та чагарники: навч. посібник. – Харків: ХНАУ, 2020. – 245 с. 9. Сафонов М. М. Повний атлас лікарських рослин. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010.- 384 с. 10. Якубенко Б. Є. Лікарські рослини: технологія вирощування та використання: підручник/ Б. Є. Якубенко, В. Г. Біленко, Я.О. Лікар, В. І. Лушпа. – К: Ліра-К, 2021. – 654 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Горбань А.Т., Горбачева С.С., Кривуненко В.П. Лекарственные 	

растения: вековой опыт изучения и возделывания. – Полтава: Верстка, 2004. – 232 с.

2. Дудченко Л.Г., Козьяков А.С., Кривенко В.В. Пряно-ароматические и пряно-вкусовые растения: Справочник. – К.: Наукова думка, 1989. – 304 с.
3. Летнянчик О. Популярні лікарські рослини: властивості, дія, детальний опис [Електронний ресурс] / О.Летнянчик. – 2021. – Режим доступу до ресурсу:<https://apteka-ds.com.ua/blog-item/populiarni-likarskiroslyny-vlastyvosti-diia-detalnyi-opys>
4. Мінарченко В.М. Лікарські судинні рослини України (медичне та ресурсне значення). – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 324 с.
5. Повний атлас лікарських рослин – К: Глорія, 2018. – 256 с.
6. Познякова С.І. Природно-заповідна справа: методичні рекомендації до виконання практичних робіт і самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» / С. І. Познякова. – Держ. біотехнолог. ун-т. – Харків, 2021. – 126 с. 5. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.
7. Познякова С.І., Лось С.А. Дендрологія. Голонасінні: навч. посіб.; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків, 2015. – 199 с.
8. Салтиков А.М, Познякова С.І. Недревна продукція лісу. Лісові лікарські рослини та особливості їх поширення: навч. посіб. – Харків: ХНАУ, 2005. – 126 с.
9. Салтиков А.М, Познякова С.І. Недревна продукція лісу. Поширення та властивості деревних і чагарникових порід: навч. посіб. – Харків: ХНАУ, 2004. – 66 с.
- 10.Сербін А.Г., Сіра Л.М., Слободянюк Т.О. Фармацевтична ботаніка. Підручник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 488 с.
- 11.

7. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька 201, каб. 206, 107 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kl.pnu.edu.ua E-mail: klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Дмитрик Павло Миколайович
Контактна інформація викладача	pavlo.dmytryk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
--------------------------	--

	<p>академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн режимі за погодженням із деканом факультету)</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p>
Додаткові бали	<p>Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.</p>